

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 7. Utrùm Concilia generalia sint absolutè & simpliciter necessaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

ros suos præsentem, per se vel per vicarios adfint alii Orientis Patriarchæ, modò hæretici non sint, vel schismatici. Hæc tamen conditio non absolute, sed solum ad bene esse necessaria videtur.

ARTICULUS VII.

Utrum Concilia generalia sint absolute & simpliciter necessaria.

Aliqua Concilia disjunctivè, hoc est, vel generalia, vel particularia, ad bonum Ecclesiæ, regimen necessaria esse negari non potest. Quod enim Concilium sit medium à Christo ad unionem membrorum Ecclesiæ, & ad fidei ac morum puritatem servandam institutum, probat 1. factum Apostolorum, qui controversiam de legalibus Antiochiæ exortam, non nisi in Concilio sibi decidendam esse judicarunt. 2. Perpetua consuetudo Ecclesiæ, quæ ad profligandas hæreses, extinguenda schismata, & abusus corrigendos, Episcoporum Conciliis semper usa est. 3. Praxis perpetua summorum Pontificum, qui nunquam hæreses vel schismata damnaverunt sine Concilio. Sed difficultas est de Conciliis generalibus determinatè, de quibus queritur hic utrum sint absolute necessaria, hoc est, utrum ita sint necessaria, ut sine illis Ecclesia non possit conservari.

RESPONSIO.

Quamvis Concilium generale possit esse, & sit aliquando valde utile, & necessarium secundum quid, hoc est, ut suavius, & promptius malo insurgenti remedium afferatur, nunquam tamen potest esse necessarium absolute, ita ut sine illo Ecclesia non possit subsistere.

Prob. Primis trecentis Ecclesiæ annis nec fuit, nec potuit esse Concilium generale, & tamen subsistit Ecclesia, quamvis intra spatium illud temporis hæreses multæ, multa schismata, & abusus multi adversus eam insurrexerint. Ergo potuit etiam Ecclesia trecentis aliis annis subsistere sine Concilio generali: nam si potuit primis trecentis, quidni potuit trecentis subsequentibus? Ergo Ecclesia potuit primis mille annis subsistere sine Concilio generali: nam si potuit primis sexcentis, potuisse etiam sexcentis subsequentibus, non nisi perperam negaretur. At si potuit Ecclesia sine Concilio generali per mille annos subsistere, potest etiam per alios mille, & sic deinceps usque in fidem mundi. Ergo, &c.

Confirmatur. Quia si hæcenus conservari non potuit sine Concilio generali, vel propter aliquos abusus, vel propter aliquam hæresim, vel propter aliquod schisma. Atqui nihil horum dici potest. Non primum: nulli enim hæcenus irrepsit abusus, qui emendari non potuerit autoritate summi Pontificis, cooperantibus Conciliis provincialibus, vel nationalibus. Non secundum: nulla enim assignari potest hæresis, quæ extingui non poterit absque Concilio generali; nam nulla fuit hæcenus, quæ extingui non potuerit autoritate Romani Pontificis, cooperantibus cæteris catholicis Episcopis, vel in Conciliis particularibus, vel etiam extra Concilia particularia. Et verò si quæ hæreses hoc pacto extingui non potuerunt, certè hæreses illæ, ad quas profligandas septem priora Concilia congregata fuerunt. Atqui hoc dici non potest: nam aliæ plusquam centum hæreses profligatæ fuerunt, ut observat Bellarminus, autoritate Sedis Apostolicæ, cæteris Episcopis catholicis extra Concilium generale concurrentibus: quidni ergo & illæ sex vel septem etiam sic profligari potuerunt? Sed de hoc adhuc modò. Non denique tertium: nam nullum similiter schisma potest assignari, quod absque Concilio generali tolli non potuerit. Et verò si quod fuit quod non potuerit sic tolli, certè magnum illud schisma, ad quod tollendum celebratum est Concilium Constantiense. Atqui hoc dici non potest: quamvis enim nullum fortè Concilio generali suavius, promptius, & efficacius reme-

dium afferri posset contra illud schisma, potuit tamen alia via tolli.

Confirmatur 2. pars min. Idem iudicium esto de Ariana hæresi, quæ à primo generali Concilio proscrip-
ta est, & de aliis, quas proscribere sex subsequentia Concilia generalia. Atqui ad proscribendam Ariana hæresim non fuit absolute necessarium generale Concilium. Ergo, &c. *Prob. min.* Nam si ad id absolute necessarium fuit Concilium generale, vel quia non poterat fieri sufficiens discussio controversiæ extra Concilium generale, vel quia extra Concilium generale controversia finire non poterat ob defectum sufficientis autoritatis; vel denique propter Episcopos, qui ab hujus hæresis exordio ei patrocinati sunt. Atqui nihil horum dici potest.

Non primum: nam hic nulla, aut penè nulla discussione opus fuit: divinitas enim verbi clara habebat pro se testimonia, tum in Scriptura, tum in traditione: imò jam erat ante Nicænum Concilium unus ex articulis nostræ fidei, & ita jam erat ante Nicænum Concilium ad credendum sufficienter propo-
sita fidelibus.

Non secundum: nam in Ecclesia non deest suprema & infallibilis autoritas judicandi controversias fidei extra Concilium generale, adeoque non deest in Ecclesia extra Concilium generale autoritas sufficiens ad finiendas fidei controversias. Patet ex primis trecentis annis, quibus nullum celebratum est generale Concilium, & tamen multæ finaliter proscriptæ fuerunt hæreses. Patet in particulari ex hæresi Pauli Samosatani, quæ finaliter damnata fuit à particulari Concilio Antiocheno à Dionysio Romano, & ejus Synodo confirmato. Patet ex centum illis & amplius hæresibus, quas oppressit autoritas Sedis Apostolicæ, reliquis catholicis Episcopis, vel in Conciliis particularibus, vel extra Concilia particularia cooperantibus.

Non denique tertium: nam si Paulus tertius Sedis Episcopus redigi potuit in ordinem sub Imperatore ethnico à Synodis particularibus, Romana scilicet & Antiochena, ad id simul conspirantibus, quidni simili modo potuissent in ordinem redigi sub Imperatore christiano Episcopi illi, quos patronos habebat Ariana hæresis, ad id Sylvestro Romano Pontifici cooperantibus duarum primarum Sedium Orientis, Alexandrinæ scilicet & Antiochenæ antistitibus? quamquam Episcopi illi facilius opprimi potuerint, & oppressi fuerint autoritate Concilii generalis, quæ per motus Imperator & promptius & efficacius Ecclesiæ laboranti subvenit.

At inquires. Potest esse aliqua fidei controversia sic intricata, ut non possit fieri sufficiens illius discussio extra Concilium generale; adeoque potest esse aliqua fidei controversia, quæ extra Concilium generale dirimi non possit. *R.* hoc perperam dici; & dico quòd Romanus Pontifex semper poterit tot Episcopos & alios eruditos viros convocare, quot extra Concilium generale sufficient ad debitam controversiarum fidei discussionem; alioqui posset contingere, ut gravis aliqua fidei controversia finire non posset, sed cum magno animarum periculo & scandalo perduraret, atque ita longè latèque grassaretur novitas absque remedio, in iis scilicet circumstantiis, in quibus moraliter esset impossibile convocari Synodum generalem, extra quam tamen finire non posset controversia. Quod est contra expressam promissionem Christi dicentis: *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus*, ad servandum scilicet fidei depositum, & fideles confirmandos, proindeque ad finiendas quaslibet in materia fidei lites, & novitates qualibet exluflandas.

At inquires adhuc. Potest esse fidei controversia, quæ dirimi non possit, nisi investigata prius traditione universalis Ecclesiæ, adeoque omnium particularium Ecclesiarum, ex quibus constat universalis Ecclesia. Ergo potest esse fidei controversia, quæ non possit dirimi, nisi convocentur omnes Episcopi, quorum unusquisque testis est traditionis Ecclesiæ suæ.

R. I.

R. 1. neg. conseq. Potest enim sufficienter investigari omnium particularium Ecclesiarum traditio per Concilia particularia, ut factum legimus tempore & iussu Victoris Papæ in controversia de die quo celebrandum esset festum Paschatis.

R. 2. Ad investigandam traditionem universalis Ecclesiæ, necesse non esse ut consulantur omnes particulares Ecclesiæ. Cum enim divinas traditiones omnes puras & integras hæcenus conservaverit, & usque ad finem mundi conservatura sit Ecclesia particularis Romana, ut suis locis demonstratum est, traditio Ecclesiæ particularis Romanæ non potest non esse traditio Ecclesiæ universalis, adeoque hoc ipso quod constar de traditione particularis Ecclesiæ Romanæ, constar etiam de traditione universalis Ecclesiæ.

Semper igitur sufficit, si particularis Ecclesiæ Romanæ traditio investigetur, ad quod necesse non est alias Ecclesias consuli: cum enim particularis Ecclesia Romana sit mater & magistra omnium aliarum particularium Ecclesiarum, non illa ab his, sed hæ ab illa discere debent veras traditiones. Item cum Ecclesia particularis Romana sit unitatis centrum, ad quod omnem aliam Ecclesiam convenire oportet, recipiendo Scripturas & traditiones, quas recipit, non aliæ Ecclesiæ particulares particularis Ecclesiæ Romanæ, sed particularis Ecclesia Romana aliarum particularium Ecclesiarum regula esse debet in veris Scripturis & traditionibus, à falsis & adulterinis discernendis.

At inquit, Si Romano Pontifici cum particulari sua Synodo de aliqua fidei controversia iudicium ferenti non consentirent ceteri Episcopi, sed contra iudicium ejus, sive in Conciliis particularibus, sive extra particularia Concilia reclamarent, finalis circa controversiam illam sententia haberi non posset sine generali Synodo. Atqui suppositio facta possibilis est. Ergo, &c. R. neg. min. Non enim major pars Episcoporum magis supponi potest Pontifici in particulari suo Concilio aliquam fidei controversiam iudicanti dissentire extra Concilium generale, quam supponi potest ei in materia fidei dissentire in Concilio generali: possibilis enim suppositionis secundæ manifestè sequitur ex possibilitate primæ. Atqui supponi non potest pluralitas Episcoporum in Concilio generali dissentire à Pontifice in materia fidei, Ergo, &c.

Prob. subj. Nam hac suppositione facta, vel controversia finitur per iudicium Pontificis, & minoris partis Episcoporum ei adhaerentium, vel finitur per iudicium pluralitatis Episcoporum contradicentium Pontifici, vel possibilis est casus, in quo aliqua fidei controversia finiri non potest etiam in Concilio generali. Primum velut falsum respuunt ii, contra quos disputamus. Secundum tolerabiliter dici non potest. Et verò in pluralitate Episcoporum, nisi cum capite suo sententia conjuncti sint, sive extra Concilium generale, sive in Concilio generali residere non posse supremam & infallibilem auctoritatem, qualis ad finiendas fidei controversias requiritur, satis probat sensus universalis Ecclesiæ. Ergo tertium dicendum, quod tamen falsum est, & manifestè repugnat Christo dicenti: *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus*, ad servandum scilicet depositum fidei, adeoque ad finiendas quaslibet fidei controversias: hoc enim ad depositi fidei conservationem absolute necessarium est. Ergo, &c.

Addo timendum non esse, ne unquam in posterum contingat pluritatem Episcoporum, sive in Concilio generali, sive extra Concilium generale, Pontifici in sua particulari Synodo de aliqua fidei controversia iudicium ferenti contradicere; cum id hæcenus per tot sæcula nunquam contigerit; sed e contra Synodi generales integram sententiam à Pontifice latam ambabus ulnis amplexæ sint, ut patet ex tertia, quarta, sexta, & septima Synodo; & quamvis Romani Pontifices de innumeris penè fidei controversiis sententiam tulerint extra Concilium generale,

ne semel quidem Episcoporum pluralitas Romano Pontifici resisterit, sed e contra vel expresse vel saltem tacito consensu semper adhæserit.

ARTICULUS VIII.

Solvitur obiectio petita ex facto duorum Pontificum Victoris & Stephani.

Obi. 1. Victori Papæ, Asianorum Episcoporum de celebratione Paschæ sententiam in Romana Synodo proferenti, resistere plerique Ecclesiæ Episcopi. R. hoc esse falsum: imò verò e contra cum Victor in sua particulari Synodo Blastum hæresiarcham, judaismum suscitare molientem, damnasset, & festum Paschæ die dominica lunam martii decimam-quartam proximè subsequente celebrandum esse definivisset, omnes orbis christiani Episcopi in conciliis particularibus, quæ loco generalis, quod tunc temporis fieri non poterat, diversis in locis celebrata fuerunt, iudicium Pontificis comprobarunt, exceptis Asianis, & aliquibus finitimis provinciis, quæ cum Asianis, non tamen improbata eorum, qui Paschæ festum die dominica celebrandum dicerent, sententia, antiquam Ecclesiarum suarum in celebrando Paschate luna decima-quarta consuetudinem sibi retinendam iudicant.

Probantur hæc omnia ex Eusebio sic loquente lib. 5. hist. Eccl. cap. 23. *Questio non minima exoritur (de die quo Pascha celebrandum est) ob quam causam conventus Episcoporum & Concilia per singulas quasque provincias convocantur: prorogatisque ad se invicem epistolis, de singulis quibusque locis unum omnes Ecclesiasticum dogma confirmant: ne liceat aliquando nisi in die dominica... Dominicum Pasche celebrare mysterium... Extat denique usque in hodiernum diem Concilii apud Casaream Palestine habiti decretum... habetur & in urbis Romæ Concilio (in causa Blastii celebrato) similiter decretum, cui presuisse Victor Episcopus indicatur, & Ponti provincia Palmeas. Gallorum quoque sacerdotalis conventus extat, Irenæum presulem scribens: Achaje verò Barchylum Corinthiorum Ecclesiæ Episcopum. Qui omnes diversis e locis unam eandemque iudicii sui sententiam protulere. Sed Episcopi regionis Asia servandam magis à veteribus sibi traditam consuetudinem confirmant.* Vide etiam cap. 25.

Porro Victor accepto per Polycratis Asiæ primatis epistolam Asianorum decreto, acerbis ad eos litteras dedit, quibus privabat eos episcopali sua communione, simulque eis minabatur, ni consuetudinem suam desererent, totalem abscissionem, à qua tamen videretur fuisse deteritus litteris aliorum Episcoporum, præsertim Gallorum, qui licet ei consentirent, de die celebrandi Paschatis, graviter tamen ferebant, quod ab unitate corporis veller abscindere tot & tantas Ecclesias Dei, eò quod à reliquis dissentirent de re ad solam, ut putabant, disciplinam pertinentem.

Obi. 2. Stephano Pontifici baptismum ab hæreticis debita forma collatum, non esse iterandum definienti, resistit pluralitas Episcoporum. Et 1. quidem, quod hoc definierit, patet ex ejus ad Cyprianum rescripto, in quo sic loquitur: *Si quis ergo à quacunque hæresi venerit ad nos, nihil innovetur nisi quod traditum est, ut manus illi imponatur ad penitentiam.* 2. Quod ei resisterit pluralitas Episcoporum, probatur ex numero Episcoporum, qui cum Cypriano in Africa, & Episcoporum, qui cum Firmiliano & Heleno in Oriente baptizatos à quibuscumque hæreticis, esse rebaptizandos, contra Stephanum decretum pronuntiarunt in particularibus suis conciliis.

R. 1. Gratis dici, quod Stephanus exortam de baptismo ab hæreticis collato controversiam definierit: non enim satis apparet, rescriptum Stephani ad Cyprianum fuisse synodicum, seu Stephanum particula-

rem